

KIRJALLINEN KYSYMYS

Punamultalukon luonnonsuojelualueen rekisteröinnin viivytely Tavase Oy:n eduksi

Eduskunnan puhemiehelle

Tampereen ja Valkeakosken seudun tekopohjavesihanke käynnistyi vuonna 1993 yleissuunnitelmalla. Vuonna 2002 perustettiin Tavase Oy, jonka osakkaina ovat Akaan, Kangasalan, Lempäälän, Tampereen, Valkeakosken ja Vesilahden kunnat. Yhtiön tarkoituksena on rakentaa Kangasalan ja Pälkäneen harjualueelle (Vehoniemi—Isokangas) tekopohjavesilaitos sekä hankkia tarvittava raakavesi, valmistaa tekopohjavesi ja myydä se osakaskunnille. Osakaskunnat puolestaan vastaavat siirtolinjojen rakentamisesta ja tekopohjaveden jälkikäsittelystä.

Tavase Oy:n osalta Akaan, Kangasalan ja Valkeakosken valtuustot ovat tehneet päätöksen yhtiöstä irtautumisesta ja Tampereen apulaispormestarit ovat linjanneet, että meneillään olevan lupaprosessin jälkeen Tavase Oy jäädytetään eli sitä ei rakenneta. Tampere on jo tehnyt päätöksen Kaupinon pintavesilaitoksen saneeraamisesta päävedenottamoksi ja vastaavasti Valkeakoski Tyrynlahden pintavesilaitoksen saneerauksesta. Näillä perusteilla Tavase Oy:n tekopohjavesilaitoksen rakentamiselle ei ole yhteiskunnallisesti tarvetta.

Tavase Oy on toimittanut Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle täydennyksen hakemukseensa (31.1.2013) tekopohjavesilaitoksen rakentamiseksi. Sen kohdan LISÄTIETOJA mukaan:"

"Tavase Oy ilmoittaa lisätietona aluehallintovirastolle, että Kangasalan kunnassa olevalle Metsähallituksen kiinteistölle 211-463-2-107 PUNAMULTALUKKO on tehty kiinteistönmuodostus joulukuussa 2012. Kiinteistö on tarkoitus liittää osaksi valtion omistamaa Vehoniemenharjun luonnonsuojelualuetta. Kiinteistön alueella on suunniteltu mm. Tavase Oy:n tekopohjavesilaitoksen tekopohjavesikaivoja.

Tavase Oy on osallistunut kiinteistönmuodostamisprosessiin neuvotellen Pirkanmaan ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja ympäristöministeriön kanssa. Maanmittauslaitos on Metsähallituksen pyynnöstä lykännyt toimituksen rekisteröintiä, kunnes tekopohjavesilaitoksen lupaprosessi on ratkennut."

Tavase Oy:n lupahakemuksen mukaan sen toiminnasta aiheutuvat haitat koskisivat 3,5 hehtaaria Punamultalukon 25 hehtaarin luonnonsuojelualueeksi hankitusta kiinteistöstä.

Metsähallitus on toteuttanut työsuunnitelmansa (12.6.2012) mukaisen Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueen kiinteistönmuodostuksen, missä Vehoniemenharjun suojelualuekiinteistö muodostettiin Vehoniemenharjun asetuksella perustetusta luonnonsuojelualueesta sekä Punamultalukon erillisestä suojelualueeksi hankitusta kiinteistöstä. Molemmat kiinteistöt kuuluvat Keisarinharjun-Vehoniemenharjun Natura 2000 -alueeseen. Kaikki tarvittavat työt, esiselvitykset, rajankäynnit, rajojen merkitsemiset ja toimituskokous tehtiin suunnitelman mukaisesti marraskuuhun 2012 mennessä.

Yksityinen maanomistaja myi Punamultalukon kiinteistön Metsähallitukselle luonnonsuojelutarkoituksessa. Alueella on Suomen suurimpiin kuuluva suppakuoppa. Kauppakirjassa (vahvistettu 4.9.1996) kaupan kohde on määritetty seuraavasti: ”*Luonnonsuojelutarkoituksiin (harjujen suojele, vahvistetun yleiskaavan sl-alue) ostettava n. 24 hehtaarin määräala....*”

Nämä yksityisten ja valtion väliset kiinteistönkaupat ovat olleet mahdollisia mm. valtioneuvoston vahvistamalla luonnonsuojeluohjelmilla, joilla on osoitettu varoja mm. Natura 2000 –alueiden hankintoihin luonnonsuojelutarkoituksiin.

Kiinteistön kaupasta oli siis kulunut lähes 16 vuotta, kun Metsähallitus ryhtyi toteuttamaan kauppakirjan mukaisesti sovittua asiaa Punamultalukon suojelusta. Nyt Metsähallitus on itse kuitenkin pyytänyt Maanmittauslaitosta viivyttämään luonnonsuojelualan toimituksen rekisteröintiä. Viivästyttämispyyntö on tehty ympäristöministeriön ohjeistuksesta. Viivästyttämisen tarkoitus on mahdollistaa luonnonsuojelualan kiinteistönmuodostuksen purkaminen tai muuttaminen, jos Tavase Oy saa tekopohjavesilaitokselle luvan.

Kyseisellä viivyttelyllä tehdään Tavase Oy:n tekopohjavesilaitoksen rakentaminen mahdolliseksi Punamultalukon suojelutarkoituksen hankitulle alueelle. Viivyttelyllä loukataan luonnonsuojelulakia sekä Punamultalukon kiinteistön kauppasopimuksen hyvässä uskossa tehnyttä yksityistä maanomistajaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavat kysymykset:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja alueita ei käytetä teolliseen toimintaan kuten tekopohjavesilaitoksen rakentamiseen,

eikö yksityinen maanomistaja voi luottaa siihen, että hänen valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin myymänsä kiinteistö todella käytetään kyseiseen tarkoitukseen,

oliko Punamultalukon kiinteistön hankintaa käytettyä määrärahaa mahdollista käyttää muuhun kuin suojelutarkoitukseen tehtäviin hankintoihin,

millä perusteilla ympäristöministeriö on päättänyt ohjeistamaan Metsähallitusta viivyttämään luonnonsuojelualan toimituksen rekisteröintiä,

onko ympäristöministeriö ollut tietoinen siitä, että Tavase Oy:n tekopohjavesilaitokselle ei ole kunnilla enää tarvetta,

miten Pirkanmaan ELY-keskus on vaikuttanut tämän ympäristöministeriön ohjeistuksen syntymiseen,

onko Pirkanmaan ELY-keskus toiminut asiassa aloitteellisesti tai Tavase Oy:n etua ajaen,

onko viivyttelypäätöksessä toimittu luonnonsuojelulain ja Natura-direktiivin hengen mukaisesti,

miksi kiinteistönmuodostusprosessiin osallistuneille ei tiedotettu päätöksestä rekisteröinnin viivyttämisestä eikä sen valmistelusta,

onko viivyttelypäätöksessä ja siitä tiedottamisessa toimittu hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisesti,

eikö Pirkanmaan ELY -keskuksen, Metsähallituksen ja ympäristöministeriön tulisi edistää tehtäviensä johdosta luonnon- ja ympäristönsuojelua eikä aktiivisesti estää sen toteutumista?

Helsingissä 26 päivänä helmikuuta 2013

Pauli Kiuru /kok